

Samen maken
we de ruimte...

Karakteristieke elementen

Ruimtelijke kwaliteit

Beschermd dorpsgezicht

Thematische woonwijk

Omgevingskwaliteit
gemeente Steenwijkerland

jaarverslag 2020

Over kansen zien voor de omgeving

*Ruimte geven
aan nieuwe
ontwikkelingen
in de gemeente
Steenwijkerland*

In dit jaarverslag reflecteren wij op een aantal trends en ontwikkelingen in uw gemeente. We geven u informatie over het functioneren van uw beleid in de praktijk en doen suggesties om kansen te benutten en verdere stappen te zetten.

Samen maken we de ruimte...

Een goede kwaliteit van de omgeving heeft een positieve invloed op het functioneren van mensen en daarmee op onze samenleving. Daarom staat het maatschappelijk belang bij ons op de eerste plaats. Wij geven antwoord op vragen hoe een inspirerende leefomgeving te creëren en te koesteren. Dit is namelijk van groot belang voor ons allemaal.

Aan de hand van drie programma's die onderling met elkaar verbonden zijn in combinatie met onze integrale benadering, kunnen wij complexe vraagstukken oplossen en relaties en betrokkenen optimaal begeleiden en adviseren. Met veel kennis en ervaring kijken wij objectief en onafhankelijk naar veranderingen in de leefomgeving en leveren wij concrete adviezen zodat iedereen een weloverwogen keuze kan maken. In sommige gevallen is een brede blik nodig, in andere situaties is snelheid en efficiëntie gewenst.

Een goed gesprek op het spreekuur speelt vaak een sleutelrol in het proces van ruimtelijke ontwikkelingen. Dat willen wij dan ook graag blijven inzetten. Ondanks dat het 'coronajaar' het persoonlijk overleg onder druk heeft gezet, hebben we hier mede dankzij de digitale mogelijkheden goed op kunnen anticiperen en onze werkprocessen kunnen voortzetten.

Voordat wij tot een advies komen, kijken we goed naar de identiteit van de omgeving. Het is van belang om hier vooraf consensus over te hebben: waarover hebben we het dan met elkaar? En hoe voeg je waarde toe aan bestaande identiteit?

Vanuit onze betrokkenheid bij en kennis van ruimtelijke én sociale kwaliteit, kijken wij naar de kernkwaliteiten van uw gemeente om te zien hoe nieuwe initiatieven en plannen daar in passen. Zo dragen we samen bij aan een inspirerend ingerichte omgeving voor iedereen nu en nog vele generaties na ons.

“Wij kijken naar de kernkwaliteiten van uw gemeente om te zien hoe nieuwe initiatieven en plannen daar zo goed mogelijk op aansluiten”

Rik Onderdelinden
Programmaleider Omgevingskwaliteit

**Samen ruimte geven aan
nieuwe ontwikkelingen**

Samen werken aan inspirerende ontwikkelingen

Thematische woonwijk

De gemeente kent verschillende uitbreidingswijken aan de randen van dorpskernen, die in de meeste gevallen worden ontwikkeld volgens de typologie van het dorp. De wijk Eeserwold in Steenwijk is hierop een uitzondering. Hier wordt nadrukkelijk gevraagd om een classicistische of Frank Lloyd Wrightstijl. Tijdens het wekelijkse spreekuur van de welstand wordt zeer regelmatig met initiatiefnemers over hun plannen in deze wijk gesproken. Daarbij blijkt dat zij soms denken dat het plan al akkoord bevonden is tijdens gesprekken met de gebiedsmakelaar of iemand met een andere rol bij de gemeente. Dit toont aan dat het erg belangrijk is om duidelijk te maken dat de formele welstandstoets wordt gedaan door de (secretaris van de) welstandscommissie en dat het juridisch kader hiervoor de criteria in het beeldkwaliteitsplan Eeserwold zijn.

Ruimtelijke kwaliteit

In verschillende kernen binnen de gemeente spelen ontwikkelingen op het gebied van herbestemming of inbreiding. Een aandachtspunt bij deze ontwikkelingen is de druk van een groot programma op de ruimtelijke kwaliteit van met name het dakenlandschap, dat vaak beeldbepalend is voor de binnenstad. Voor de gemeente is het belangrijk om te kijken of een bepaalde bestemming, en de hoeveelheid appartementen bij herbestemming, haalbaar is met behoud van de karakteristieken. Dit zou al in een vroeg stadium met welstand kunnen worden besproken.

*‘Kijk of een bepaalde bestemming
haalbaar is met behoud van de
karakteristieken’*

Vernieuwing met behoud van karakteristieke waarden

Beschermd dorpsgezicht

Dat het loont om sommige gecompliceerde vraagstukken op locatie te beoordelen, bewijst de casus van de vonders in Giethoorn. Om het dorp toegankelijker te maken voor zowel toeristen als inwoners die minder mobiel zijn, was het een wens van die laatste groep om de vonders te verbreden en te voorzien van een opstaand randje. Dat zou echter afbreuk doen aan de karakteristiek van het beschermd dorpsgezicht.

Door in het bijzijn van de gemeente, enkele bewoners en een belangengroep ter plekke te kijken naar een 'pilot' vonder hebben we samen heel concreet kunnen beoordelen wat voor invloed de dikte en detaillering hadden op het beeld.

Uiteindelijk is gekozen voor een verbreding van de vonder en aanpassingen op detailniveau, waardoor de toegankelijkheid verbeterde mét behoud van de karakteristieke waarden.

Kwaliteit openbaar gebied

De meerwaarde van de welstandscommissie werd mooi geïllustreerd bij de aanvraag voor het plaatsen van camera's in Giethoorn. Doel van de camera's is om het vaarverkeer in omvang en gedrag te monitoren. Met deze kennis kan dan op een zo passend mogelijke manier worden geanticipeerd op eventuele problemen. Al in een vroeg stadium heeft de commissie samen met de gemeente uitgangspunten besproken voor een zo minimaal mogelijke impact op het beschermd gezicht. De commissie heeft hierbij geadviseerd maatwerk te leveren voor iedere plek. Door gebruik te maken van wat er al is, nieuwe elementen te clusteren en niet opzichtig te plaatsen in de buurt van karakteristieke elementen, voorkom je een verrommeling van de openbare ruimte.

'Duidelijke uitgangspunten voorkomen verrommeling van de openbare ruimte'

Bouwen met oog voor mens en milieu

Duurzaamheid

Er zijn in 2020 enkele aanvragen binnengekomen voor zonneparken. Deze aanvragen pak ik op met ervenconsulenten van Het Oversticht die vooral kijken naar de landschappelijke inpassing. Voor zonnepanelen op daken in beschermde gezichten en op monumenten heeft de gemeente al enkele jaren heldere criteria. Deze zijn in 2018 versoepeld. Panelen mogen in het beschermd gezicht op bijgebouwen zichtbaar zijn. Wel moeten ze dakvullend zijn, volledig zwart en niet spiegelen.

De gemeente kent geen regels voor natuurinclusief bouwen. Omdat er geen juridisch kader is, kan dit niet worden afgedwongen. De landschapsarchitect/ervenconsulent van Het Oversticht stimuleert architecten wel om hier rekening mee te houden. We zien dat initiatiefnemers openstaan voor suggesties en het steeds vaker proactief meenemen in hun ontwerpen. Ook in de commissievergaderingen zien we dat architecten steeds meer op de hoogte zijn van het belang en de mogelijkheden van natuurinclusief bouwen.

Bouwen in het buitengebied

Wekelijks heb ik als secretaris van de welstandscommissie overleg met de stedenbouwkundige van de gemeente over grote nieuwe ontwikkelingen en plannen die afwijken van het bestemmingsplan. Hierdoor zie ik plannen in een vroeg stadium. Vaak bespreken we ontwikkelingen in het buitengebied. Hier is een duidelijke trend merkbaar als het gaat om het bouwen van schuurwoningen. Een schuurwoning is echter niet altijd passend in de hiërarchie van een (voormalig) erf. Het spreekuur is dan een mooie gelegenheid om hier met initiatiefnemers over in gesprek te gaan. Het overleg met de stedenbouwkundige zorgt ervoor dat de aanvrager een eensluidend advies krijgt en tijdig de plannen kan aanpassen.

‘Initiatiefnemers staan open voor suggesties over natuurinclusief bouwen en nemen dit vaker proactief mee in hun ontwerpen’

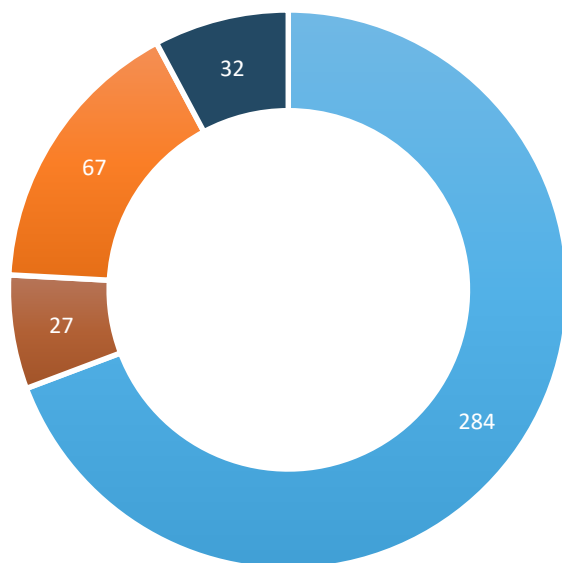

Facts & Figures

De vier kleuren in het ondergelegen diagram, geven de verschillende stadia en de beoordeling daarvan aan van de behandelde plannen in 2020. Alle plannen die wij ontvangen, toetsen wij aan de welstandsnota van uw gemeente.

Voordeel van voorlopig advies

Wij stimuleren het om plannen al in een vroeg stadium in te dienen. Dat kan telefonisch, via een online vergadering of tijdens het spreekuur in het gemeentehuis. Het voordeel is dat de secretaris kan meedenken en aanvragers tijdig kan voorzien van advies.

Zo kunnen indieners nog voor de officiële vergunningsaanvraag wijzigingen aanbrengen. Dit vergroot de kans op een positief advies. Plannen waar al in een vroeg stadium naar is gekeken, ziet u terug in de categorieën voorlopig positief advies en voorlopig afwijzend advies.

Afwijzend advies

Plannen in de categorie afwijzend advies voldeden niet aan de toetsingskaders van de welstandsnota van de gemeente. Deze plannen bespreken wij achteraf zo veel mogelijk met de initiatiefnemer. Een groot deel van de plannen krijgt na dit overleg en bijstelling alsnog een positief advies.

Toelichting

Heeft u vragen over de cijfers? De secretaris geeft graag een mondelinge toelichting.

Legenda

In totaal zijn er 410 plannen behandeld in 2020.
Daarvan zijn er:

- 284 plannen direct van een positief advies voorzien
- 27 plannen van een afwijzend advies voorzien
- 67 plannen van een voorlopig positief advies voorzien
- 32 plannen van een voorlopig afwijzend advies voorzien

‘Het in een vroeg stadium bespreken van de plannen vergroot de kans op een soepel lopend proces met een positief advies’

Marieke ten Hove
secretaris

welstands-/monumentencommissie

Laat de omgeving spreken

“De invoering van de Omgevingswet betekent veranderingen voor uw gemeente en voor initiatiefnemers. Met de Omgevingswet wil de overheid regels voor ruimtelijke ontwikkeling vereenvoudigen en samenvoegen.”

De omgevingswet

Met de Omgevingswet wil de overheid de regels voor ruimtelijke ontwikkeling vereenvoudigen en samenvoegen. Hierdoor is het straks bijvoorbeeld makkelijker om bouwprojecten te starten. Een mooi streven, tegelijkertijd kan de complexiteit van de nieuwe wet een valkuil voor verandering zijn. Vanuit onze missie om bij te dragen aan een inspirerend ingerichte omgeving voor iedereen en nog vele generaties na ons, lichten we twee aspecten van de nieuwe wet nader toe.

De omgevingstafel

Wie gaat bouwen of verbouwen, krijgt nu vaak te maken met ‘de welstand’. Daaraan gaat een bestemmingsplantoets vooraf. Met de Omgevingswet wordt dit een ‘integrale’ omgevingsplantoets. Voor complexe plannen adviseert de VNG daarom een omgevingstafel in te richten. Aan deze tafel vinden integrale afwegingen plaats op diverse aspecten van omgevingskwaliteit.

De gemeentelijke adviescommissie

Naar verwachting treedt de Omgevingswet op 1 januari 2022 in werking. Vanaf dat moment kan uw benoemde commissie niet meer adviseren vanuit de Woningwet. Met een instellingsbesluit kunt u de adviseurs wel eenvoudig (her)benoemen om de omgevingskwaliteit in uw gemeente te borgen. Zij opereren dan vanuit de Omgevingswet. We spreken dan niet meer van een welstands-/monumentencommissie, maar van de gemeentelijke adviescommissie (GAC). Vanuit de GAC kunt u nog steeds integraal over welstand (uiterlijk van bouwwerken) en monumenten adviseren. Ook kan uw adviseur nog steeds over welstand adviseren. Binnen de Omgevingswet is meer maatwerk mogelijk.

Welke impact hebben wij op de omgeving?

Het Oversticht adviseert en begeleidt bij ontwikkelingen in de leefomgeving. Dat doen wij sinds 1925: onafhankelijk, toekomstgericht en creatief. Met meer dan 40 collega's werken wij vaak in een team van adviseurs aan maatschappelijke en ruimtelijke vraagstukken. Voor de wensen van vandaag en morgen betrekken wij u in een open dialoog. Want samen maken we de ruimte!

De focus op drie hoofdlijnen

Hoe ziet het Nederland van de toekomst eruit? Op die vraag kunnen we geen pasklaar antwoord geven, maar we kunnen er wel samen met u aan werken. Aan de hand van drie programma's werken wij aan uiteenlopende projecten in relatie tot de ruimtelijke kwaliteit. Haakt u aan?

OMGEVINGSKwaliteit

Wij werken aan kwaliteit voor gebouwen en plekken in onze leefomgeving

ERFGOED

Wij zetten erfgoed en cultuurhistorie in voor een inspirerende leefomgeving

DUURZAAMHEID

Wij zorgen voor een gezonde en energieke leefomgeving

Contact

038 - 421 32 57
info@hetoversticht.nl

Bezoekadres

Aan de Stadsmuur 79
8011 VD Zwolle

Postadres

Postbus 531
8000 AM Zwolle